

МАЛОНАПІРНИЙ РОЗПИЛЮВАЧ ОПРИСКУВАЧА РІДКИХ ХІМІКАТІВ

Калюжний О.Д., доц., к.т.н., Рідний Р.В., доц., к.т.н., Меджидов Р.Р., інж.
*Харківський національний технічний університет сільського господарства
імені Петра Василенка*

Наведені результати пошукових досліджень розпилювачів для внесення малих доз рідких хімікатів, що подаються самопливом.

Постановка проблеми. Ефективне використання рідких мінеральних добрив, гербіцидів та отрутохімікатів у сучасному сільськогосподарському виробництві є однією з умов отримання стабільних врожаїв сільськогосподарських культур. Але існує проблема виконання вимог по забезпеченню високого ступеню рівномірності при розподіленні малих доз речовини (до 10 кг/га). Тому розробка технічних засобів, що забезпечують виконання цих вимог залишається актуальною.

Аналіз досліджень. Для внесення рідких хімікатів поверхневим способом в теперішній час використовуються машини ОПШ-2000, ОП-2000-2-05, МЗУ-320, ОП-800 та ін. [1]. Ці машини, незважаючи на їх різноманітність, мають розпилювачі, які працюють за рахунок того, що рідина подається до форсунок під значним тиском і в подальшому розпилюється. Існуючими оприскувачами складно забезпечити необхідну рівномірність розподілення хімікатів по поверхні малими дозами, так як малі отвори форсунок у цих випадках мають підвищену схильність до забивання. А враховуючи те, що в процесі роботи якість оприскування не контролюється, то це призводить до порушення і норми і рівномірності внесення хімікатів.

В ХНТУСГ ім. Петра Василенка були виконані пошукові роботи з розробки засобів малонапірної подачі хімікатів в розпилювач. В результаті роботи запропоновано пристрій для внесення малих доз з використанням гравітаційної подачі та дозування [2], а також проведено дослідження його роботи.

Метою роботи було проведення пошукових досліджень конструкцій та роботи розпилювачів для малонапірної подачі рідких хімікатів.

Виклад основного матеріалу. Особливістю роботи розпилювачів з гравітаційною подачею є необхідність забезпечення заданої дисперсності рідкої фази, яка подається малими напором та малими дозами. У зв'язку з цим виникає необхідність ставити вентилятор в кожен розпилювач, а кількість розпилювачів (враховуючи їх малу продуктивність) збільшити до 8...12.

Були розроблені та випробувані декілька конструкцій розпилювачів. В розпилювачі з відцентровою подачею рідини (рис. 1) подавач обертався разом із крильчаткою. Випробування показали, що при викиданні відцентровою силою рідини лише невелика її частина підхоплюється та здрибнюється

повітряним потоком, а більша її частина стікала по корпусу до низу і видувалася із нього краплями.

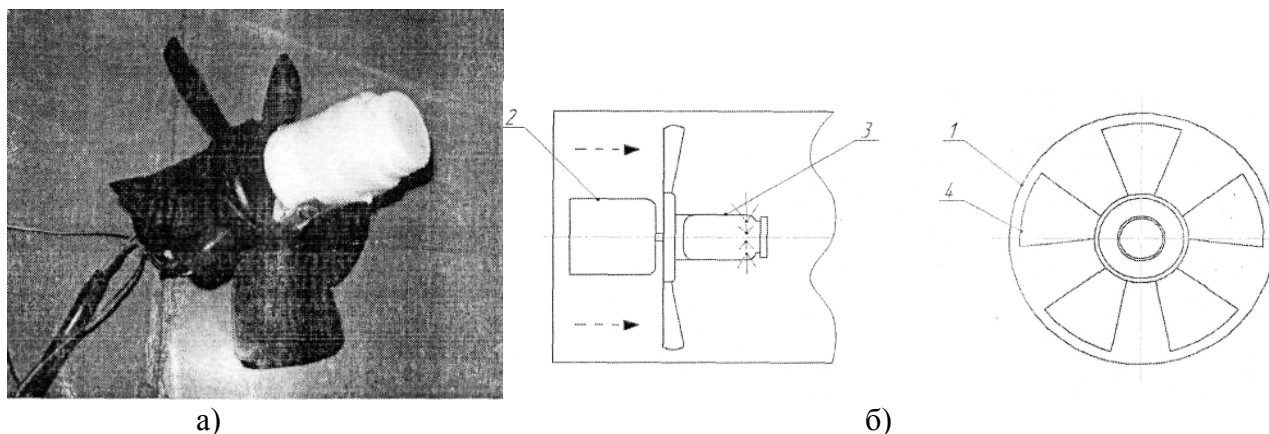

Рис. 1 – Розпилювач з відцентровим подаванням рідини: а) – загальний вигляд (без корпуса); б) – схема: 1 – корпус, 2 – електродвигун, 3 – відцентровий розпилювач, 4 – крильчатка

В розпилювачі з подаючою трубкою та розпилюючим патрубком (рис. 2) ефект здрібнення крапель був більш суттєвим. Досягався він за рахунок зменшення поперечного перерізу повітроводу 5 (рис. 2) у порівнянні з діаметром корпуса 1 (рис. 1) який був одночасно і повітроводом. Разом із тим результати були незадовільними, так як і цьому випадку значна кількість рідини стікала по трубці повітроводу 5 і видувалася із нього краплями.

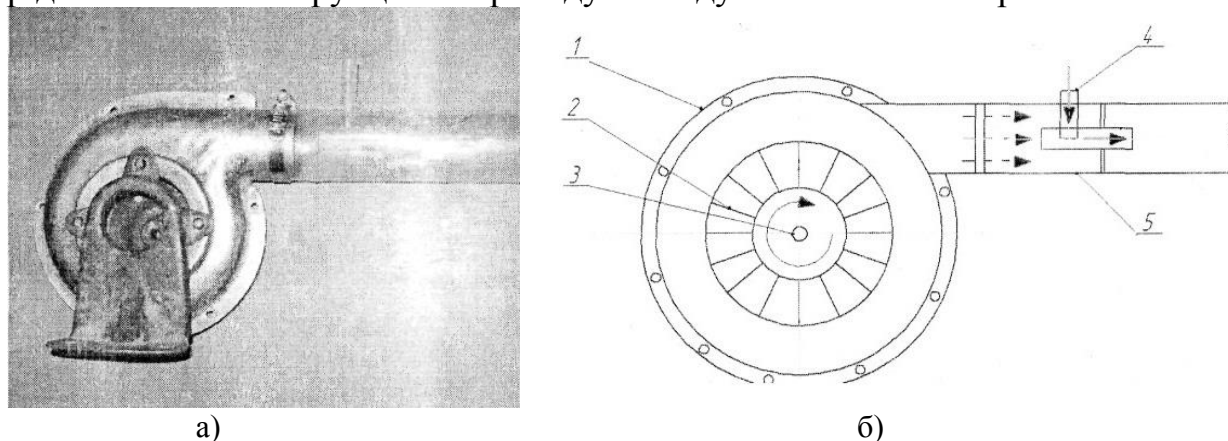

Рис. 2 – Розпилювач з подаванням рідини патрубком: а) – загальний вигляд; б) – схема: 1 – корпус, 2 – крильчатка, 3 – електродвигун, 4 – патрубок подачі рідини, 5 – повітропровод

Випробування дослідних конструкцій підтвердило можливість створення розпилювача малих доз рідких хімікатів із гравітаційною подачею і визначило напрям їх удосконалення, а саме використання багатоступеневого здрібнення крапель рідини, що подається в розпилювач. Враховуючи отриманий досвід була запропонована конструкція повітряно-рідинного розпилювача (рис. 3).

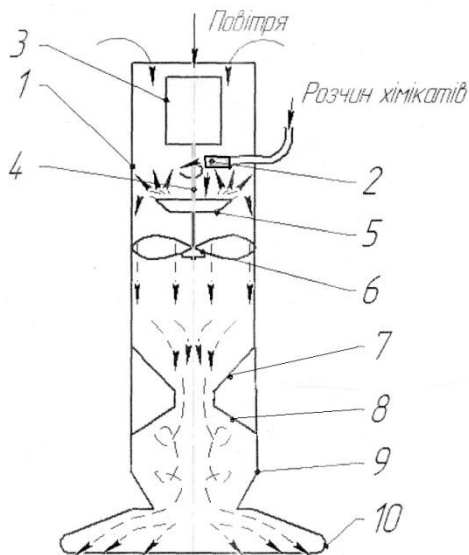

Рис. 3 – Схема повітряно-рідинного розпилювача:
 1 – корпус, 2 – калібрований кінцевик,
 3 – електродвигун, 4 – подовжений вал,
 5 – тарілка, що розбризкує рідину,
 6 – крильчатка, 7 – конфузор, 8 – дифузор,
 9 – вихрова камера, 10 – патрубок, що розсіює
 аерозольну суміш

Повітряно-рідинний розпилювач являє собою вертикальний трубчатий корпус 1 з підведеною до його верхньої частини трубою подачі рідини з каліброваним кінцевиком 2. В середині корпусу 1 встановлено електродвигун 3 з подовженим валом 4 на якому послідовно закріплені тарілка 5, що розбризкує рідину та крильчатка 6. Після крильчатки 6 корпус розпилювача 1 послідовно переходить в конфузор 7, дифузор 8 та вихрову камеру 9, яка закінчується розсіюючим патрубком 10 з щілиновидним соплом.

Працює оприскувач наступним чином. Розчин хімікатів із баку самопливом під дією гідростатичного тиску через трубопровід з каліброваним наконечником 2 попадає на тарілку 5 з конусоподібними бортами з дрібними отворами. Під дією відцентрової сили на тарілці 5 розчин частково через дрібні отвори, а частково сходячи вверх по конічній поверхні подрібнюється на дрібні краплі і підхоплюється струменем повітря, що створюється крильчаткою 6. Отримана аерозольна суміш під дією динамічного напору проходить через конфузор 7, дифузор 8 та вихрову камеру 9, що забезпечує суттєве підвищення турбулентності струменю повітря, та надає аерозольній суміші необхідну консистенцію дисперсності. Через щілиновидне сопло розсіюючого патрубка 10 аерозольна суміш спрямовується на об'єкт оприскування.

Використання в запропонованому розпилювачі оприскувача конструктивного рішення, в якому дозуючий бачок (враховуючи малі дози витрат хімікатів) забезпечує їх гравітаційне дозування і подавання значно спростить його конструкцію. Використання в розпилювачах індивідуальних вентиляторів та ступеневого подрібнення крапель розчинів хімікатів в кожному із розпилювачів діями відцентрової сили тарілки розбризкувача, струменя повітря, конфузора, дифузора та вихрової камери, забезпечать необхідну ступінь здрібнення розчинів хімікатів та підвищать надійність роботи оприскувача.

Висновок. Проведені пошукові роботи дозволили обґрунтувати схему конструкції розпилювача для розчинів хімікатів з багатоступеневим здрібненням крапель хімікатів, що подаються малим напором.

Список використаних джерел

1. Бакум М.В. Сільськогосподарські машини. Частина 2. Машини для внесення добрив / Бакум М.В., Бобрусь І.С. та ін. // Харків: ХНТУСГ, 2008. -288с.
2. Калюжный А.Д. Устройство для внесения жидких минеральных удобрений с гравитационным дозированием / Калюжный А.Д., Ридный В.Ф., Меджидов Р.Р. // Вісник ХНТУСГ ім. П. Василенка „Механізація сільськогосподарського виробництва та переробки сільськогосподарської продукції”. Вип. 103. – Харків, 2010. – С.108-111.
3. Калюжный О.Д. Дослідження роботи дозуючого пристрою для внесення малих доз рідких хімікатів / Калюжный А.Д., Ридный В.Ф., Рідний Р.В., Меджидов Р.Р. // Вісник ХНТУСГ ім. П. Василенка „Механізація сільськогосподарського виробництва”. Вип. 124. Том 1 – Харків, 2012. – С.48-53.

Аннотация

МАЛОНАПОРНЫЙ РАСПЫЛИТЕЛЬ ОПРЫСКИВАТЕЛЯ ЖИДКИХ ХИМИКАТОВ

Калюжный А.Д., Ридный Р.В., Меджидов Р.Р.

Приведены результаты поисковых исследований распылителей для внесения малых доз жидких химикатов которые подаются самотёком

Abstract

LOW PRESSURE SPRAYER SPRAYER LIQUID CHEMICALS

O. Kalyuzhny, R. Ridny, R. Majidov

The results of exploratory research dispensers to make small doses of liquid chemicals which are fed by gravity.